

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 251/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. augusta 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. D., S., zastúpenej advokátom JUDr. T. Š., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 1 K 149/96, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. mája 2010 doručená sťažnosť M. D., S. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. T. Š., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na

prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 K 149/96 (ďalej aj „namietané konanie“ alebo „namietané konkurzné konanie“).

Zo sťažnosti a zistení ústavného súdu vyplýva, že rozsudkami Okresného súdu Michalovce, ktorými sa právoplatne skončili konania vedené na tomto súde pod sp. zn. 10 C 418/93, 10 C 419/93 a 10 C 806/93, bol sťažovateľke proti P. v M. (ďalej len „žalovaný“) priznaný nárok na zaplatenie sumy 1 135 020 Sk. Časť priznaného nároku sťažovateľka vymáhala v exekučnom konaní. Na majetok žalovaného bol však na návrh K., a. s., B., 16. mája 1997 vyhlásený konkurz. Konkurzné konanie sa vedie krajským súdom pod sp. zn. 1 K 149/96. V dôsledku začatia konkurzného konania bolo exekučné konanie podľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“) prerušené. Sťažovateľka prostredníctvom svojho vtedajšieho právneho zástupcu prihlásila 8. septembra 1997 svoju pohľadávku do konkurzu. Podľa tvrdení sťažovateľky krajský súd v konkurznom konaní svojím postupom spôsobuje neodôvodnené a zbytočné prieťahy, čím sa predlžuje stav jej právnej neistoty a oddŕaľuje sa právoplatné skončenie tohto konkurzného konania.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza:

«Toto je moja v poradí druhá sťažnosť na Ústavný súd v tejto veci. Prvá bola 17. decembra 2002 pod sp. zn. III. ÚS 199/02 odmietnutá. V dôsledku sťažnosti, podanej na EŠLP bolo pochybenie Ústavného súdu napravené rozsudkom tohto súdu z 8. januára 2009 č. 15592/03. Podľa jeho čl. 55 bolo posudzovaným obdobím obdobie od prihlášky do konkurzu do 16. júla 2008.

V pripojenej odpovedi na moju žiadosť zn. Spr 31/2010 je uvedený jednak súpis úkonov za roky 2007 – 2009 vo veci a jednak oznámenie, že spis sa nachádza na Najvyššom súde SR od 24. 8. 2009. Podľa môjho zistenia tam je i ku dňu písania tejto sťažnosti. K obsahu dokladu pripomínam, že podľa mojich vedomostí úkony tam uvedené boli formálne: nijak vec neposunuli k ukončeniu.

Podľa úzu Ústavný súd odmieta považovať za zodpovedný subjekt v prípade prietáhov v konaní štát. Viedie ho k tomu ťažko akceptovateľný argument: selektovať podiel viacerých orgánov na výsledku možno rovnako, ako v iných právnych prípadoch, pokiaľ ide o prípadné primerané zadosťučinenie. Problémom nie je ani výrok o povinnosti konať bez zbytočných prietáhov, ktorý má byť adresovaný výlučne na základe logiky.

Po júli 2008 štát reprezentovaný Krajským súdom Košice (i keď „blokovaný“ Najvyšším súdom) postupuje nedostatočne razantným, objektívne príslušným spôsobom a moje právo nechráni. Navyiac je pre mňa nepochopiteľný stav úrovne elementárnej spravodlivosti za situácie – všeobecne známej – že družstvo prosperuje a zarába cez množstvo akože nových prevádzok (viď spis). Mám preto dôvodné podozrenie, že tzv. prioritní veritelia veľký záujem na ukončení veci neprejavujú.

Podľa namietnutých článkov Dohovoru a Ústavy má každý právo na prejednanie jeho veci v primeranej lehote bez zbytočných prietáhov. Z troch stabilných aspektov posudzovania dôvodu ich vznikov je nepochybné, že je to postup súdu, ktorý je ich príčinou. Podľa môjho názoru je to benevolencia súdu k disciplinárnym nedostatkom správcov, ktorej dôsledkom je ich slabá profesionálna úroveň.

Uznávam, že v porovnaní s „prejednaným“ obdobím a obdobím po ňom je veľký rozdiel v čase. Vzdor tomu je namieste zohľadniť, že dochádza k netolerovateľnej recidíve živenej omylom, že teraz už môže konanie trvať ľubovoľne dlho.»

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o jej sťažnosti týmto nálezom:

„1) Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 1 K 149/96 porušil právo sťažovateľky na konanie v jej veci v primeranej lehote a bez zbytočných prietáhov podľa čl. 6 ods. 1) Dohovoru a čl. 48 ods. 2) Ústavy SR.

2) Ústavný súd SR priznáva sťažovateľka z titulu primeraného zadosťučinenia 3.000,-Eur.

3) Ústavný súd SR priznáva sťažovateľke právo na náhradu trov konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 1 K 149/96. Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že sťažovateľka doručila ústavnému súdu už 28. marca 2002 sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy v namietanom konkurznom konaní vedenom krajským súdom. Táto sťažnosť bola uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 199/02-17 zo 17. decembra 2002 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

Následne sa sťažovateľka sťažnosťou proti Slovenskej republike zo 6. mája 2003 (sťažnosť č. 15592/03) obrátila na Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorý

rozsudkom z 8. apríla 2009 vyslovil porušenie sťažovateľkinho práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj jej práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a priznal jej spravodlivé zadost'učinenie v sume 6 640 €.

V súlade s čl. 46 dohovoru je rozsudok súdu ESLP konečný a záväzný pre Slovenskú republiku. Sťažovateľka sa rozsudkom ESLP z 8. januára 2009 domohla ochrany svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 a podľa čl. 13 dohovoru, pričom ESLP dospel k záveru, že k porušeniu označených práv sťažovateľky došlo v období začínajúcom dňom prihlásenia jej pohľadávky do namietaného konkurzného konania 8. septembra 1997 a končiacom 16. júla 2008. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd považoval sťažnosť sťažovateľky v časti týkajúcej sa obdobia do 16. júla 2008 za vec, o ktorej už bolo rozhodnuté, a preto v tejto časti sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd považoval za obdobie relevantné na posúdenie opodstatnenosti sťažnosti obdobie po 16. júli 2008.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd už konštatoval (napr. I. ÚS 70/98, III. ÚS 199/02), že ústava nevyhýma z povinnosti všeobecných súdov konať bez zbytočných priet'ahov žiadne konanie, v ktorom sa poskytuje súdna ochrana právam fyzických osôb alebo právnických osôb. Účelom zákona o konkurze a vyrovnaní je podľa § 1 zákona o konkurze a vyrovnaní usporiadanie

majetkových pomerov dlžníka (úpadcu), ktorý má viac veriteľov, voči ktorým nie je schopný plniť svoje záväzky po lehote splatnosti v dôsledku insolvenčie, alebo sa nachádza v predĺžení. Stanovením pravidiel usporiadania majetkových pomerov úpadcu vrátane speňazenia jeho majetku (konkurznej podstaty) a rozdelenia výťažku tohto speňazenia medzi konkurzných veriteľov, o ktorom rozhoduje v konečnom dôsledku súd, sa v konkurznom konaní poskytuje súdna ochrana majetkovým právam veriteľov úpadcu, ktorí ich kvalifikovaným spôsobom uplatnili. Za týchto okolností možno konštatovať, že sťažovateľke ústava garantuje ochranu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v namietanom konkurznom konaní, pretože sa prihlásením svojej pohľadávky stala jeho účastníčkou.

Miera a povaha zodpovednosti všeobecného (konkurzného) súdu za postup správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní je daná rozsahom jeho oprávnení, ktoré mu zákon vo vzťahu k tomuto subjektu konkurzného konania priznáva (najmä § 12 a § 8 ods. 4 a 5 zákona o konkurze a vyrovnaní).

S ohľadom na uvedené možno v súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu hovoriť o prietahoch v konkurznom konaní vtedy, ak súd vôbec nevyužije vo vzťahu k správcovi konkurznej podstaty tie prostriedky, účelom ktorých je zabezpečenie účinnej a rýchlej ochrany práv účastníkov konkurzného konania, prípadne ak k ich použitiu siahne až vtedy, keď je ich účinok na dosiahnutie tohto účelu minimalizovaný alebo vylúčený (*mutatis mutandis* I. ÚS 57/97).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu rešpektujúcej jeho ústavné postavenie, nie je jeho úlohou určovať namiesto konkurzného súdu optimálny postup v danej veci, ale posúdiť, či ním prijaté opatrenia a zvolený postup sú vzhľadom na okolnosti prípadu akceptovateľné z pohľadu ústavou garantovaného práva na konanie bez zbytočných prietahov (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 99/02).

Ústavný súd pri hodnotení postupu krajského súdu v relevantnom období vzal do úvahy skutočnosť, že pre konanie, ktoré nasleduje po vyhlásení konkurzu (§ 13 zákona o konkurze a vyrovnaní), je typické speňaženie konkurznej podstaty, čo bolo v okolnostiach danej veci sťažené z dôvodu súbežne prebiehajúceho konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 17 Cb 705/2001, ktorého predmetom je rozhodovanie o vylúčení nehnuteľností z konkurznej podstaty.

Zo súdneho spisu sp. zn. 17 Cb 705/2001 vyplýva, že žalovaný sa žalobou z 25. júla 2001 domáhal od správcu konkurznej podstaty vylúčenia vecí z konkurznej podstaty. O žalobe rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 17 Cb 705/2001-353 z 15. júla 2009 tak, že žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku sa žalobca (v namietanom konkurznom konaní žalovaný) odvolal, na základe čoho bola vec predložená na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý podľa zistení ústavného súdu o odvolaní zatiaľ v predmetnej veci nerozhodol.

Podľa § 12 zákona o konkurze a vyrovnaní je konkurzný súd oprávnený vyžiadať si od správcu konkurznej podstaty správu a vysvetlenie, nahliadať do jeho účtov a vykonávať potrebné zisťovania. Správcovi môže uložiť, aby si vyžiadal na určité otázky názor veriteľského výboru alebo správcovi môže dať pokyny sám.

Ako vyplýva zo spisu, správca konkurznej podstaty vyzýval krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Cb 705/2001 na urýchlené nariadenie pojednávania vo veci vylúčenia majetku z konkurznej podstaty žiadosťou z 27. februára 2009. Po vyhlásení rozsudku krajského súdu č. k. 17 Cb 705/2001-353 z 15. júla 2009 a predložení veci najvyššiemu súdu na rozhodnutie o odvolaní proti tomuto rozsudku obdobnú žiadosť správca konkurznej podstaty adresoval 23. novembra 2009 aj odvolaciemu súdu, pričom o týchto svojich úkonoch informoval aj konkurzný súd. V označených žiadostiach správca konkurznej podstaty poukazuje na skutočnosť, že namietané konkurzné konanie nemožno skončiť, pokiaľ nie je právoplatne rozhodnuté o vylúčení vecí z konkurznej podstaty, pričom už zo správy správcu konkurznej podstaty zo 6. júla 2007 vyplýva, že práve tento majetok, ktorý je predmetom konania o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty, je ostatným

majetkom úpadcu, ktorý je určený na speňaženie pre účely uspokojenia nárokov veriteľov v namietanom konkurznom konaní.

Zo spisu ústavný súd ďalej zistil, že správca konkurznej podstaty doručil 22. apríla 2009 krajskému súdu (ako konkurznému súdu) svoje vyjadrenie k argumentácii žalobcu v konaní o vylúčenie majetku z konkurznej podstaty vedenom krajským súdom pod sp. zn. 17 Cb 705/2001 a v dňoch 31. decembra 2008, 12. júna 2009, 10. septembra 2009 a 29. apríla 2010 aj správy o svojej doterajšej činnosti v namietanom konkurznom konaní.

Podľa zistení ústavného súdu nebolo namietané konkurzné konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 1 K 149/96 v čase rozhodovania ústavného súdu o tejto sťažnosti ešte právoplatne skončené, pričom v posudzovanom období krajský súd priebežne sledoval stav súbežne prebiehajúceho konania vedeného pod sp. zn. 17 Cb 705/2001 a 23. júna 2010 uskutočnil informatívny výsluch sťažovateľky.

Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že krajský súd v období po 16. júli 2008 nemohol namietané konanie právoplatne skončiť, pretože mu v tom bránilo iné súdne konanie vyvolané práve preskúmaným konkurzným konaním, ktoré prebieha pred krajským súdom pod sp. zn. 17 Cb 705/2001 a ktoré ešte nie je právoplatne skončené vzhľadom na to, že najvyšší súd ešte nerozhodol o odvolaní podanom žalobcom (v konaní vedenom pod sp. zn. 1 K 149/96 vystupujúcim v postavení odporcu) proti rozsudku krajského súdu z 15. júla 2009. Keďže majetok, ktorý je predmetom tohto sporu, je jediným dosiaľ nespeňaženým majetkom úpadcu, nemožno až do právoplatného skončenia uvedeného sporu konkurzné konanie vedené pod sp. zn. 1 K 149/96 skončiť (m. m. II. ÚS 395/08).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatoval, že v namietanom konkurznom konaní vznikla v relevantnom období procesná situácia spočívajúca v prekážke, ktorá v tomto období účinne bránila a stále bráni krajskému súdu v tom, aby mohol namietané konanie právoplatne skončiť. Ide o procesnú situáciu, ktorej vznik nemožno pripísať na ťarchu krajského súdu, a preto neexistujú dôvody, na základe ktorých by ústavný súd po

prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne vysloviť porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným postupom krajského súdu (m. m. II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2010